

Spreuken 30:8b-9

**“Armoede of rijkdom geef mij niet
Voed mij met het brood van het mij bescheiden deel
Opdat ik, zat zijnde,
U dan niet verloochene en zegge: ‘wie is de HEERE?’
Of dat ik, verarmd zijnde,
dan niet stele en de Naam van mijn God aantaste.”**

Gemeente,

Iets vragen voor je verjaardag. Dat is best aardig om daar wat voor te verzinnen. Om een verlanglijstje te maken. Waar dingen op staan die je graag wilt hebben. Na een beetje nadenken schieten je vaak wel dingen te binnen: dit wil best graag hebben, en dat, en daar iets van.

Als we nadenken wat we op biddag God zullen vragen is er ook wel wat te bedenken. Misschien wel zonder nadenken dat er één ding direct in onze gedachten komt. Vandaag aan God vragen: werk, dat ik slagen mag, dat ik beter word, dat mijn huwelijk weer goed gaat. Je hoeft er niet lang over na te denken.

Vanmorgen luisteren wij naar het gebed van Agur. En het is een wijs man, Agur. Dat is zo ongeveer het enige wat we van hem weten. Want verder is er niets bekend over hem, of over zijn vader Jake en, waarschijnlijk, zijn zoons Ithiel en Uchal. Aan die namen te horen is het in elk geval geen Israeliet geweest. Maar iemand meer uit de streken van Arabie. Hij zegt waarschijnlijk ook daarom in vers 3 dat hij geen wijsheid geleerd heeft. Niet van jongs af aan heeft meegekregen van zijn ouders of op christelijke school. En in vers 2 erkent hij dat hij voor God helemaal geen wijsheid heeft. Wat een mens zou moeten weten als schepsel weet hij niet: verduisterd van Verstand, verblind door de zonde als hij is. Er is maar Eén Die wijs is: God. Zijn rede is doorlouterd, vers 5, en pure wijsheid. Houd daarom Zijn woorden in ere en denk als mens niet het beter te weten dan Hij gesproken heeft in Zijn Woord. En in Zijn woord reikt God ons dit gebed van Agur aan. Laten we ons bidden of ons voornemen om te bidden dan ijken aan wat God ons aanreikt. Want ook wat wij zo direct zouden willen vragen, het hoeft niet goed voor ons te zijn. Dat werk waar je om smeekte, die opleiding die zo graag wilde, dat meisje dat ik verlangde, had ik het maar nooit gekregen: het is mijn dagelijkse kwelling en ondergang geworden. Dat kan.

Als je nadenkt wat je wil hebben voor je verjaardag. Nog iets daar over: meestal zet je er niet bij: en dit en dit wil ik niet hebben. Dat staat ook niet zo netjes eigenlijk. Moet je niet blij zijn met alles wat je krijgt? En mag je dan wel zeggen: dit wil niet hebben?

Maar Agur horen we vanmorgen ook nog iets anders zeggen: Als hij aan God vraagt wat hij hebben wil. Dan begint hij met te zeggen: dit en dit wil ik niet hebben. Tegen de HEERE nog wel nota bene! Dat lijkt dan helemaal niet netjes en gepast. En toch kan dat de hoogste wijsheid zijn. Weer iets om ons gebed aan te ijkten.

Want Agur vraagt heel duidelijk dat God hem twee dingen niet zal geven: armoede niet en rijkdom niet. Dat eerste lijkt natuurlijk wel te begrijpen. Geen armoede. Wie zit daar nou op te wachten? Dat je tekort komt om je fatsoenlijk te kunnen wonen, je te kunnen kleden, van eten te voorzien, een auto te kopen, je belastingen en andere kosten te kunnen voldoen. Dat je tekort hebt om je gezin daarvan te voorzien. Daar moet je niet aan denken. En dan kunnen we dat nog wel wat uitbreiden. Armoede is niet alleen iets van geld, financiën. Je kunt ook in andere opzichten tekortkomen, gebrek hebben aan wat je nodig hebt om te kunnen functioneren, teleurstellingen opdoen. Als je in je relaties ongelukkig bent. Als je in je gezondheid teleurstelling hebt, als je op school of op je werk tegenslag hebt. Daar zit natuurlijk niemand op te wachten of naar uit te zien.

Wat het opvallend maakt en zuiver is de reden die Agur erbij noemt. Waarom geen armoede. Opdat ik dan niet stele en de Naam van mijn God aantaste? Ik zou in paniek kunnen raken, moedeloos kunnen worden, opstandig. En waar zou ik dan niet toe in staat zijn? Als ik tegenslag krijg dan zou ik kunnen gaan stelen. Of in elk geval op de gedachte kunnen komen. Of ik zou iets anders kunnen gaan doen wat God verboden heeft: ik zou kunnen gaan spieken op school, ik zou naar occultisme kunnen gaan om toch beter te worden, ik zou sexuele genieting kunnen zoeken buiten het huwelijk om toch bevrediging te krijgen. In armoede kan een vuile bron zich openen en een stroom van ongerechtigheden voortbrengen.

En dan het tweede dat opvalt. Waarom vind Agur dat erg? Want ja dat begrijpen ook wel beetje, al zulke zonden brengen een hoop narigheid met zich mee achteraf. Het lijkt wel aantrekkelijk, maar als je gepakt wordt en betrapt wordt ben je pas echt zuur. En als je

gewetenswroeging krijgt en schuldbesef dan denk je: ha dik maar nooit aan die gedachte toegegeven. Maar dat is het niet wat Agur noemt: Agur noemt dan zou ik de Naam van mijn God aantasten. Dus niet wat doe ik mezelf ermee aan? Maar wat doe ik er God mee aan? Dan tast ik Zijn Naam aan. Want als ik tot zulke praktijken de toevlucht neem, dan vertrouw ik niet dat God uitkomst zal geven. Dan doe ik alsof ik maar een handje helpen moet omdat God het erbij laat zitten. Dan denk ik klein van God. Dan tast ik Zijn Naam aan dat Hij de Getrouwe is en de Machtige. Dan doe ik Hem smarten en verdriet aan. Als een kind dat van de kinderoppas wordt opgehaald en als vader en moeder even hebben staan praten bij het uitgaan van de kerk maar met een andere vader meegaat. Ik dacht dat u mij vergeten was en al naar huis gegaan was.... Dat doet zeer! Dat doet God zeer!

En ik zou Uw Naam aan kunnen tasten doordat ik anderen aanleiding geef om op U af te geven. Als ik, christen, kerkganger, in paniek raak, en ik steel, of ik klaag of vloek, of ik werk met mijn ellebogen, of ik pleeg fraude, dan zullen anderen wel denken en zeggen: dat is nou die kerk van God. Dan liever eerlijk zonder kerk en God dan zo slinks met kerk en God. En Uw Naam, eer, wordt aangetast.

Daarom: geen armoede. Opdat Uw Naam geheiligd worde. Het eerste ijkpunt voor vanmorgen: Uw Naam worde geheiligd. Is dat bij onze gebeden het motief? Bij onze wensen? Bij onze plannen? HEERE, wat doe ik er U mee aan? Wat laat ik er U door anderen mee aandoen?

Het tweede is direct opvallender: geef mij ook geen rijkdom. Want dat is toch wel makkelijk. Beetje rijkdom, hoeft weer niet teveel, maar een beetje is toch wel zo handig en makkelijk. En dan kun je bij rijkdom weer denken aan verschillende terreinen. Rijkdom in financieel opzicht, maar ook in de zin van slagen op school, succes hebben met je bedrijf, goede sfeer in je relaties. Dat wil je toch wel graag hebben. Dat is toch logisch?

Heere geef mij dat niet zegt Agur, want ik zou zat zijnde U vergeten en zeggen: "wie is de HEERE?" Want als je alles hebt wat je hartje begeert en alles gaat voor de wind dan kan het zo goed gaan, dat je een gevoel krijgt: ik kom niks tekort. Ik voel me goed en fijn en gelukkig. Wat kan God nog toevoegen aan mijn leven? En waarom zou ik mijn levensgeluk laten vergallen door gedachten over schuld en oordeel en eeuwigheid? En je voelt je zo gelukkig en goed dat je je niet

in kunt en wilt denken dat het morgen heel anders kan zijn. Dat je morgen zou kunnen sterven of dat Jezus terugkomt. En er ineens een einde aan is. Dat kun je je toch niet voorstellen. En bovendien het gaat zo goed en alles zit mee waarom zou ik naar God luisteren en Hem zoeken? Het gaat nu toch ook goed. Je merkt toch niks van toorn van God, of van straf van God. Dat valt allemaal best mee, ook al leef je heel niet zo serieus met God, het kan toch best goed gaan met je.

Hoevelen zijn er door rijkdom voorspoed al niet van God en Zijn dienst afgegaan? Zijn er eeuwig door verloren gegaan?

Om nog maar te zwijgen van het punt wanneer heeft iemand eigenlijk genoeg? Wanneer vind je het genoeg? Hoe meer je hebt, hoe meer je vaak wilt hebben, hoe hoger je komt, hoe meer uitzicht je krijgt op nog weer mooier en verder en dat neemt je zo n beslag dat je de HEERE ook vergeet en blijft vergeten.

Laten we ons gebed maar ijken aan dat van Agur: rijkdom geef mij niet. Alles voor de wind, steeds gaan zoals je plant, altijd slagen en succes, nee HEERE, geef mij dat niet.

Als je dat nu zo overdenkt, dan merk je Agur is een man die zich nergens te goed en te vroom voor acht. Hij kent zichzelf als een man die zou kunnen stelen als hij arm is en God zou kunnen vergeten als hij rijk is. Kennen wij onszelf ook? Of denken we: nou, nou zo bont zal ik het toch niet maken, stelen als ik arm ben, hoererij als ik een slecht huwelijk heb, fraude als ik klem zit, dat zie ik mezelf nog niet doen..... En ik, ik geloof niet dat ik God vergeten zal, al krijg ik het druk en drukker en al gaat het goed en beter, nee, God vergeten zie ik mezelf nog niet doen. Dan kennen we onszelf niet. We weten niet hoe dun het ijs is van onze godsdienst. En we lopen maar verder en verder...tot we erdoor zakken....

Wat is het nodig om jezelf te kennen zoals Agur. Ik kan niet met armoede omgaan, ik kan niet met rijkdom omgaan: leid mij niet in verzoeking. Bewaar mij voor armoede die mijn draagkracht te boven gaat, bewaar me voor rijkdom die mijn draagkracht te boven gaat.

Wat dan wel? Geen armoede of rijkdom, maar: voed mij met het brood van het mij bescheiden deel. Wat bedoelt Agur daar dan mee? Hij vroeg niet om rijkdom, niet om armoede, bedoelt hij een beetje ertussenin? Bescheiden. Niet al te veel, al te rijk, niet al te weinig, al te arm? Maar hoe zit het dan met Abraham die rijk was? En Lazarus die zo

arm was? En bovendien: zou een beetje tussenin dan wel de gevaren ontkomen? Of juist voor allebei openstaan? Als je een beetje tussenin zit, kun je het de ene dag genoeg vinden en God vergeten en de andere dag vind je het te weinig en kun je tot stelen komen. Je wordt van twee kanten verzocht om zo te zeggen. Zo'n mens ben ik toch? En u en jij?!

Wat helpt er dan wel? Wat is dan wapen tegen de verzoeking van vergeten en tegen de verzoeking van stelen? Als God mij voed met het brood van het mij bescheiden deel en dat betekent: het deel wat mij door U toegemeten is, beschikt is. Afgewogen is. Door de God van het verbond. Dat Hij mijn leven toeschikt wat Hij heeft bepaald. Hij, de God Die Zijn Zoon de plaats toeschikte aan het kruis. De plaats zonder eten en drinken, zonder pijnstilling, zonder vrienden om Hem heen, zonder kleren, zonder toegang tot God, zonder hulp van God.

En deze God schikt het mij toe in Zijn vaderlijke verzorging. In het kader van Zijn opvoeding. Als het goed is delen vader en moeder hun gezin het eten toe uit liefde en zorgzaamheid. De baby krijgt ander eten dan de jongen van 3 en het meisje van 13. Het kind met een allergie krijgt wat anders dan een kind dat overal tegen kan. Het kind van 3 krijgt minder dan de jongen van 16. Dat delen ze uit uit liefde, verzorgend en zorgzaam. Zo schikt God de Vader alle dingen toe.

Dan kun je zeggen: maar dat is toch altijd zo? Je krijgt toch altijd wat God voor je beschikt heeft? Ja, maar dit gebed dient ertoe om dat ook te beseffen. Om te beseffen dat wat ik aan armoede of rijkdom, voor- of tegenspoed krijg, door God mij is beschikt.

HEERE, geef ik dat ik mijn leven, armoede of rijkdom, zie in dat licht. Aan de voet van het kruis. Wat is dan eigenlijk armoede of rijkdom, voor- of tegenspoed? In het licht van het kruis is alles wat ik krijg altijd gave. Alles is onverdiend en wonderlijk. Alles is te danken aan Hem. Elk glas of kopje drinken, aan Zijn dorst. Elk kledingsstuk aan Zijn naaktheid. Elke plaats om te zitten of te liggen aan Zijn hangen aan het kruis. Elke pijnstilling aan Zijn ongestilde pijn. Elke steun van anderen, aan Zijn in de steek gelaten zijn aan het kruis. Elke hulp van God aan Zijn verlatenheid aan het kruis.

Zou ik dan niet leren omgaan met wat God mij geeft? Met armoede, met rijkdom? Met veel en met weinig. Dat bewaart voor opstand en verzet, dat bewaart voor vergeten en klakkeloosheid. Geef dat ik zien mag dat U mij voed met wat U mij hebt toegedacht, terwijl U Uw Zoon het kruis toegedacht.

HEERE, geef dat Ik uw vaderlijke hand en hart in en achter al die dingen op mag merken. En mij aan uw zorg overgeven. Dat U het doet om mijn leven op te voeden voor Uw rijk, aan uw beeld gelijkvormig te maken.

Er is nog een tweede antwoord op die vraag: maar een mens krijgt toch altijd wat God over hem beschikt? Het eerste antwoord was Dus: we bidden om dat te mogen beseffen en beleven. Maar het tweede antwoord is: een mens krijgt wat God beschikt voor hem, maar het maakt zo'n verschil of dat tot zegen of tot vloek is. Of dat wat ik van God ontvang mij dichterbij hem brengt of verder van Hem af doet gaan. HEERE, geef toch dat laatste. Dat als ik rijkdom ontvang dat het mij tot zegen is: mij dankbaar maakt, mij U ermee doet dienen, mijn mogelijkheden in Uw dienst besteden doet. Hoe meer U mij geeft, dat des te meer Uw rijk er goed mee zijn mag. En als ik armoede krijg, tegenslag dat het mij U doet zoeken, richt op de eeuwige dingen, de betrekkelijkheid van het aardse doet zien en de waarde van de eeuwige dingen. Voed mij met het brood van het mij bescheiden deel, zo dat ik er nader door tot U kom en er U mee verheerlijken mag.

Geef ons heden ons dagelijks brood. IJken aan Agurs gebed. Zo dat ik er U mee dienen mag, U in zoeken mag. Geef mij wat U mij beschikt hebt, doe mij dat beseffen, laat het tot zegen strekken. En wat het dan is, laat ik aan U over.

Dat leren we van de Heere Jezus. Hij bad in Gethsemané. Toen Hij de totale armoede voor Zich zag. Toen Hij het kruis zag komen en alle lijden en Godverlatenheid. Hij stortte Zijn hart uit: laat deze drinkbeker Mij voorbijgaan. Indien het mogelijk is. Maar: niet Mijn wil de Uwe geschiede. Zelfs toen bad Hij het. Agurs gebed. Zo vol van overgave aan Zijn Vader, zo vol van de eer van Zijn Vader. Zo vol van geloof, van gehoorzaamheid. Hij leert het bidden: Uw wil geschiede. Dichtbij Hem schenkt ij dit gebed in het hart. Ook in de meeste kritieke situaties waarin je zo graag iets zou willen of vragen. Hij geeft het en leert het: Uw wil geschiede. Je hoeft en kunt en mag je wensen van je vlees en bloed niet te vernietigen, of te onderdrukken, je mag ze uitstorten voor Hem. Maar wel kruisigen in Zijn liefde en in Zijn wil. Overgeven aan Zijn beschikking.

Leer me zo bidden. Eer ik sterf, zei Agur. Agur houdt biddag in licht van de sterfelijkheid en vergankelijkheid. Hoe snel is alles voorbij, kan alles voorbij zijn. En in dat licht, sterven, is rijkdom betrekkelijk, is

armoede betrekkelijk en voorbijgaand. In dat licht leer je beseffen wat echt nodig is. Wat blijvend is. Waar zou ik om bidden als ik morgen sterven zou? Wat heb ik nodig eer ik sterf en als ik sterf?

Allereerst Uzelf. U als verzoend God in Christus. En alles wat U mij toeschikt en wat mij U doet kennen, U doet zoeken, U doet verheerlijken.

Amen